

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Jana Benda,
Čeští uprchlíci z okupovaného pohraničí ve druhé republice.
rFUK, Praha 2008, s. 202 včetně příloh.

Jan Benda se věnuje problematice českých uprchlíků z okupovaného pohraničí, o jejíž mimořádné aktuálnosti jak z historio,grafického, tak i společenského hlediska nelze pochybovat, dlouhodobě a systematicky. Věnoval se jí v seminářní a bakalářské práci a prokázal řpi tom jak potřebnou erudici, tak i nevšední osobní zaujetí. Kád konstatují, že se projevuje i ve výrazné citlivosti k sociálním a vůbec existenciálním problémům českých uprchlíků, což není právě obvyklé, ale pro diplomanta symptomatické.

Presentovaná heurostická základna diplomové práce je svým rozsahem nadstandartní. Vedle důkladného studie relevantních archivních fondů obsahu je všechny ostatní významené druhy pramenů včetně soudobé a memoárové literatury a soudobého tisku. V použité odborné literatuře nechybí snad žádný významný titul, včetně těch nejnovějších. I rekapitulace soudobého stavu bádání nad problematikou uprchlíků, jak je presentováno v úvodu práce, považují ze výstižnou. Z metodického a metodologického hlediska je třeba považovat za podnětné, když autor souběžně s analýzou centrální povahy provádí autor i důkladnou analytickou sondu v regionálním měřítku. V kapitole třetí až páté se totiž diplomant zabývá tím, jaká byla situace uprchlíků v jednom z měst stredočeské oblasti, kam především přicházeli, a sice v Krelupech nad Vltavou. Takováto důkladná sonda umožňuje, aby detailně vyložil, jak to bylo se zajišťováním přechodného ubytování pro uprchlíky, jak obtížně se následně hledalo ubytování stále, jak konkrétně vypadala ppoblematika podpor a jejich vyplácení, jak se zajišťovalo stravování uprchlíků, jaké podoby měla péče o mládež, jak se hledaly možnosti zaměstnání pro uprchlíky. Autor diplomové práce také objasnil, jak to bylo s likvidační podpůrném akce. Dokládá rovněž, že otázky náhrady majetku a odškodnění zůstaly otevřené.

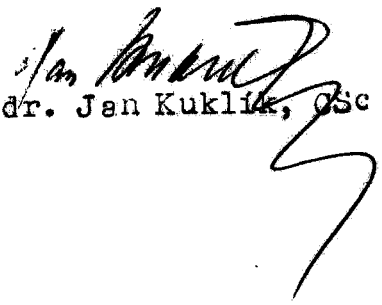
Rozsahem největší a badatelsky přínosné jsou ovšem první dvě kapitoly diplomové práce. První analyzuje - a to důkladně - poměry, za nichž došlo k útěklům a také vyhánění českého obyvatelstva z pohraničí, přičemž jenou diplomantovi pozornosti nezůstaly ani útoky z Těšínska. Strukturované pojednání o jednotlivých uprchlických vlnách. Zásvěceně se rozebírají podmínky, které vedly uprchlíky k opuštění domovů.

Druhá kapitola pojednává o postojích československých vlád a oficiálních institucí k uprchlickému problému. Zvláštní pozornost je věnována činnosti Úřadu pro péči o uprchlíky, ale dozvídáme se i o tom, jak se péče organizovala na úrovni okresní a jakou činnost vyvíjely dobrovolné sociální organizace. Zvláště oceňují, jak se diplomant vyrovnal s problematikou vyhodnocování statistických údajů o počtech uprchlíků a o jejich sociálně-ekonomické struktuře. Zabývá se i tím, jak se k problematice péče o uprchlíky stavěla zahraniční a zvláště britská místa.

Posuzovaná práce by si zasloužila publikování. Pak ovšem připadá na zřetel znovu posoudit i otázky odchodu Čechů ze Slovenska, které už řeší prof. Rychlík.

Diplomová práce pana Bendy rozhodně přesahuje běžnou úroveň diplomových prací a nepochybně má i parametry práce rozborové. Proto ji k obhajobě celouheartně doporučuji a zároveň navrhuji, aby byla hodnocena jako práce vynikající.

Brno, 12. května 2008

prof. dr. Jan Kuklík, CSc.

1,
st-